
MONOGRAFIE PRAWNICZE

NORMATYWNE WZORCE
UMÓW SPÓŁEK
HANDLOWYCH
W PRAWIE POLSKIM

MAREK LEŚNIAK

Wydawnictwo C.H.Beck

MONOGRAFIE PRAWNICZE

MAREK LEŚNIAK • NORMATYWNE WZORCE UMÓW SPÓŁEK HANDLOWYCH
W PRAWIE POLSKIM

Polecamy nasze najnowsze publikacje z tej serii:

Piotr Zacharczuk

**OBSZARY SPECJALNE W POLSKIM MATERIALNYM PRAWIE
ADMINISTRACYJNYM**

Aleksandra Sikorska-Lewandowska

UCHWAŁY WŁAŚCICIELI LOKALI

Michał Romanowski (red.)

**ŻYCIE UMOWY KONSUMENCKIEJ PO UZNANIU
JEJ POSTANOWIENIA ZA NIEUCZCIWE W TŁE
ORZECZNICTWA TSUE**

Przemysław Domagała

**MIĘDZYNARODOWA KONWENCJA ONZ W SPRAWIE
OCHRONY WSZELKICH OSÓB PRZED WYMUSZONYM
ZAGINIĘCIEM. PERSPEKTYWA POLSKA**

Jacek Zratek

**ZNACZENIE MIEJSCA ARBITRAŻU W ERZE GLOBALIZACJI
POSTĘPOWANIA ARBITRAŻOWEGO**

Grażyna Baranowska

**WYMUSZONE ZAGINIĘCIA W EUROPIE. KSZTAŁTOWANIE SIĘ
MIĘDZYNARODOWYCH STANRADRÓW ZAPOBIEGANIA
I EGZEKWOWANIA ODPOWIEDZIALNOŚCI PAŃSTW**

Legalis
System Informacji Prawnej

www.ksiegarnia.beck.pl

NORMATYWNE WZORCE
UMÓW SPÓŁEK
HANDLOWYCH
W PRAWIE POLSKIM

MAREK LEŚNIAK

WYDAWNICTWO C.H.BECK
WARSZAWA 2017

Wydawca: Katarzyna Gierłowska

Wydanie publikacji zostało dofinansowane przez Wydział Prawa,
Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego

Recenzja naukowa: Prof. dr hab. Jacek Gołaczyński

© **Wydawnictwo C.H.Beck 2017**

Wydawnictwo C.H.Beck Sp. z o.o.
ul. Bonifraterska 17, 00-203 Warszawa

Skład i łamanie: Wydawnictwo C.H.Beck
Druk i oprawa: Elpil, Siedlce

ISBN 978-83-255-9980-5

ISBN e-book 978-83-255-9981-2

Žonie Kasi i córkom – Martynie i Antoninie

Spis treści

Wykaz skrótów	XI
Wykaz literatury	XIX
Wykaz orzecznictwa	XXXVII
Wstęp	XXXIX
Rozdział I. Normatywny wzorzec umowy w prawie cywilnym	1
§ 1. Pojęcie i charakter prawny normatywnego wzorca umowy	1
§ 2. Funkcje normatywnego wzorca umowy	5
§ 3. Wykładnia postanowień normatywnego wzorca umowy	6
§ 4. Normatywny wzorzec umowy a inne typy wzorców	7
I. Wzorce umowne w rozumieniu art. 384 § 1 KC	8
II. Inne typy wzorców nienormatywnych	10
§ 5. Normatywne wzorce umów wydawane na podstawie przepisów KC w latach 1965–2003	13
Rozdział II. Umowy spółek handlowych, dla których możliwe jest alternatywne użycie normatywnego wzorca umowy	19
§ 1. Pojęcie i elementy umowy spółki jawnej, umowy spółki komandytowej oraz umowy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	19
I. Definicja umowy spółki handlowej	20
II. Postanowienia umowy spółki jawnej wymienione w art. 25 KSH	24
III. Postanowienia umowy spółki komandytowej wymienione w art. 105 i art. 107 § 1 KSH	25
IV. Postanowienia umowy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością wymienione w art. 157 § 1, art. 158 § 1 i art. 159 KSH	26
V. Uwagi krytyczne dotyczące siatki pojęciowej używanej w odniesieniu do elementów umów spółek handlowych	29

§ 2. Charakter prawny umowy spółki jawnej, umowy spółki komandytowej oraz umowy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	43
I. Charakter prawny umowy spółki jawnej i umowy spółki komandytowej	45
II. Charakter prawny umowy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	58
§ 3. Sposoby kształtowania treści umowy spółki jawnej, umowy spółki komandytowej oraz umowy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	68
§ 4. Zakres swobody kontraktowej w umowie spółki jawnej, umowie spółki komandytowej oraz umowie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	73
§ 5. Wykładnia postanowień umowy spółki jawnej, umowy spółki komandytowej oraz umowy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	81
Rozdział III. Charakter konstrukcji normatywnych wzorców umów spółek handlowych	87
§ 1. Uwagi wstępne	87
§ 2. Definicja normatywnego wzorca umowy spółki handlowej oraz definicje pokrewne	91
I. Definicja normatywnego wzorca umowy spółki handlowej – art. 4 § 1 pkt 12 KSH	91
II. Definicje pokrewne	99
1. Definicja podpisu potwierdzonego profilem zaufanym ePUAP – art. 4 § 1 pkt 13 KSH	99
2. Definicja postanowień zmiennych umowy – art. 4 § 1 pkt 14 KSH	101
3. Definicja spółki, której umowa została zawarta przy wykorzystaniu wzorca umowy – art. 4 § 1 pkt 15 KSH	102
§ 3. Funkcje normatywnych wzorców umów spółek handlowych	103
I. Przyspieszenie procesu powstawania spółek handlowych	105
II. Standaryzacja postanowień umów spółek handlowych	108
III. Potencjalne pozytywne i negatywne skutki użycia wzorców umów spółek handlowych	111
§ 4. Normatywny charakter wzorców umów spółek handlowych	113
I. Cechy normatywnych wzorców umów spółek handlowych	113
II. Normatywny charakter wzorców umów spółek handlowych a konsens współników-założycieli	114

III. Normatywny charakter wzorców umów spółek handlowych a zasada swobody umów	116
IV. Normatywne wzorce umów spółek handlowych a podobne instytucje prawne (wzory aktów notarialnych i inne wzory umów spółek handlowych)	116
§ 5. Relacja norm wynikających z treści wzorca umowy spółki jawnej, spółki komandytowej i spółki z o.o. z normami wynikającymi z przepisów ustawy dotyczącymi wymienionych typów spółek	117
I. Zakres delegacji ustawowej dla Ministra Sprawiedliwości zawartej w art. 23 ¹ § 5, art. 106 ¹ § 5 oraz art. 157 ¹ § 5 KSH	119
II. Zakres delegacji ustawowej dla Ministra Sprawiedliwości zawartej w art. 23 ¹ § 6, art. 106 ¹ § 6 oraz art. 157 ¹ § 6 KSH	126
III. Zakres delegacji ustawowej dla Ministra Sprawiedliwości zawartej w art. 19 ust. 7 KRSU	131
IV. Skutki posługiwania się normatywnymi wzorcami umów spółek jawnej, komandytowej oraz z o.o. wydanymi przez Ministra Sprawiedliwości z przekroczeniem upoważnienia ustawowego	135
§ 6. Konsekwencje umieszczenia normatywnych wzorców umów spółek handlowych w systemie teleinformatycznym	137
I. Udostępnianie normatywnych wzorców umów spółek handlowych w systemie teleinformatycznym a możliwość ich przechowywania oraz odtwarzania	138
II. Konieczność użycia podpisu elektronicznego do zawarcia umowy e-spółki handlowej za pomocą normatywnego wzorca	148
III. Udostępniony w systemie teleinformatycznym formularz wniosku o wpis do rejestru przedsiębiorców e-spółki handlowej	152
Rozdział IV. Kodeksowy model spółki jawnej, spółki komandytowej oraz spółki z o.o. a model spółki jawnej, spółki komandytowej oraz spółki z o.o. wykreowany z użyciem normatywnego wzorca umowy	155
§ 1. Uwagi wstępne	155
§ 2. Pojęcie kodeksowego modelu określonego typu spółki handlowej ...	158
§ 3. Kodeksowy model określonego typu spółki handlowej a natura stosunku spółki	162
§ 4. Konkurencja kodeksowego modelu spółki jawnej, spółki komandytowej oraz spółki z o.o. a modelu spółki jawnej, spółki komandytowej oraz spółki z o.o. wykreowanego z użyciem normatywnego wzorca umowy	167

§ 5. Cechy spółki jawnej utworzonej z użyciem normatywnego wzorca umowy	168
§ 6. Cechy spółki komandytowej utworzonej z użyciem normatywnego wzorca umowy	186
§ 7. Cechy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością utworzonej z użyciem normatywnego wzorca umowy	203
Rozdział V. Ocena obowiązującej regulacji normatywnych wzorców umów spółek handlowych z uwzględnieniem rozwiązań obcych	231
§ 1. Krajowa regulacja normatywnych wzorców umów spółek handlowych w porównaniu z unormowaniami występującymi w systemach prawnych wybranych państw europejskich	231
I. Regulacja niemiecka	234
II. Regulacja francuska	241
III. Regulacja brytyjska	245
IV. Regulacja hiszpańska	251
§ 2. Krajowa regulacja normatywnych wzorców umów spółek handlowych a Projekt dyrektywy w sprawie jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (<i>Societas Unius Personae – SUP</i>)	255
§ 3. Ocena obowiązującej regulacji normatywnych wzorców umów spółek handlowych w prawie polskim, wnioski i postulaty <i>de lege ferenda</i>	259
Zakończenie	271
Indeks rzeczowy	273

Wykaz skrótów

1. Źródła prawa

BGB	Bürgerliches Gesetzbuch z 18.8.1996 r. – niemiecki kodeks cywilny (BGBI. I, s. 1089)
C.com.	Code de commerce ustawa Nr 66-537 z 24.7.1996 r. – francuski kodeks handlowy
CA	Companies Act z 8.11.2016 r. [Office of Public Sector Information, Public Act (2006 c. 46)]
GmbHG	Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung z 20.4.1892 r. – niemiecka ustawa o spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (BGBI, s. 477 mit Änderungen)
GospNierU	ustawa z 21.8.1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 2147 ze zm.)
InformPodPublU	ustawa z 17.2.2005 r. o informatyzacji podmiotów realizujących zadania publiczne (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 570 ze zm.)
KC	ustawa z 23.4.1964 r. – Kodeks cywilny (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 459 ze zm.)
KH	rozporządzenie Prezydenta RP z 27.6.1934 r. – Kodeks handlowy (Dz.U. Nr 57, poz. 502 ze zm.) – nie obowiązuje
KostO	Gesetz über die Kosten in Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit (Kostenordnung), niemiecka ustawa o kosztach w postępowaniu nieprocesowym z 26.7.1957 r.
KPC	ustawa z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1822 ze zm.)
KRSU	ustawa z 20.8.1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 700 ze zm.)
KSCU	ustawa z 28.7.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 623 ze zm.)
KSH	ustawa z 15.9.2000 r. – Kodeks spółek handlowych (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1578 ze zm.)
KWHU	ustawa z 6.7.1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1007 ze zm.)

Wykaz skrótów

KZ	rozporządzenie Prezydenta RP z 27.10.1933 r. – Kodeks zobowiązań (Dz.U. Nr 82, poz. 598 ze zm.) – nie obowiązuje
OchrNabU	ustawa z 16.9.2011 r. o ochronie praw nabywcy lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1468)
PodpElektroU	ustawa z 18.9.2001 r. o podpisie elektronicznym (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 262 ze zm.) – nie obowiązuje
PrNot	ustawa z 14.2.1991 r. – Prawo o notariacie (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1796 ze zm.)
PrTelekom	ustawa z 16.7.2004 r. – Prawo telekomunikacyjne (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1489 ze zm.)
RachunkU	ustawa z 29.9.1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1047 ze zm.)
rozp. eIDAS	rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 910/2014 z 23.7.2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE (Dz.Urz. UE L 257 z 2014 r., s. 73)
ŚwiadUsłElektU	ustawa z 18.7.2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1219)
TechPrawodR	rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z 20.6.2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 283)
TNotR	rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 28.6.2004 r. w sprawie maksymalnych stawek taksy notarialnej (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 237 ze zm.)
TrSkłWnSpr15	rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 13.1.2015 r. w sprawie sposobu i trybu składania wniosków o wpis do Krajowego Rejestru Sądowego dotyczących spółek, których umowę zawarto przy wykorzystaniu wzorca umowy spółki udostępnionego w systemie teleinformatycznym (Dz.U. z 2015 r. poz. 65 ze zm.)
TrSkłWnSpZooR	rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 29.12.2011 r. w sprawie sposobu i trybu złożenia wniosku o wpis do Krajowego Rejestru Sądowego spółki, której umowę zawarto przy wykorzystaniu wzorca umowy spółki z ograniczoną odpowiedzial-

TrZakKonSpJawR15	nością udostępnianego w systemie teleinformatycznym (Dz.U. Nr 297, poz. 1761) – nie obowiązuje rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 13.1.2015 r. w sprawie trybu zakładania konta w systemie teleinformatycznym, sposobu korzystania z systemu teleinformatycznego i podejmowania w nim czynności związanych z zawiązaniem spółki jawnej przy wykorzystaniu wzorca umowy oraz innych czynności wykonywanych w systemie teleinformatycznym (Dz.U. z 2015 r. poz. 64 ze zm.)
TrZakKonSpKomR15	rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 13.1.2015 r. w sprawie trybu zakładania konta w systemie teleinformatycznym, sposobu korzystania z systemu teleinformatycznego i podejmowania w nim czynności związanych z zawiązaniem spółki komandytowej przy wykorzystaniu wzorca umowy oraz innych czynności wykonywanych w systemie teleinformatycznym (Dz.U. z 2015 r. poz. 63 ze zm.)
TrZakKonSpZooR11	rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 29.12.2011 r. w sprawie trybu zakładania konta w systemie teleinformatycznym, sposobu korzystania z systemu teleinformatycznego i podejmowania w nim czynności związanych z zawiązaniem spółki z ograniczoną odpowiedzialnością przy wykorzystaniu wzorca umowy oraz wymagań dotyczących podpisu elektronicznego (Dz.U. Nr 297, poz. 1762) – nie obowiązuje
TrZakKonSpZooR16	rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 22.3.2016 r. w sprawie trybu zakładania konta w systemie teleinformatycznym, sposobu korzystania z systemu teleinformatycznego i podejmowania w nim czynności związanych z zawiązaniem spółki z ograniczoną odpowiedzialnością przy wykorzystaniu wzorca umowy oraz wymagań dotyczących podpisu elektronicznego (Dz.U. z 2016 r. poz. 420 ze zm.) – nie obowiązuje
TrZakKonSpZooR17(1)	rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 4.1.2017 r. w sprawie trybu zakładania konta w systemie teleinformatycznym, sposobu korzystania z systemu teleinformatycznego i podejmowania w nim czynności związanych z zawiązaniem spółki z ograniczoną odpowiedzialnością przy

	wykorzystaniu wzorca umowy oraz innych czynności wykonywanych w systemie teleinformatycznym, a także wymagań dotyczących podpisu elektronicznego (Dz.U. z 2017 r. poz. 29) – nie obowiązuje
TrZakKonSpZooR17(2)	rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 9.7.2017 r. w sprawie trybu zakładania konta w systemie teleinformatycznym, sposobu korzystania z systemu teleinformatycznego i podejmowania w nim czynności związanych z zawiązaniem spółki z ograniczoną odpowiedzialnością przy wykorzystaniu wzorca umowy oraz innych czynności wykonywanych w systemie teleinformatycznym (Dz.U. z 2017 r. poz. 1367)
UsłZaufU	ustawa z 5.9.2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej (Dz.U. z 2016 r. poz. 1579 ze zm.)
WzorSpJawR	rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 14.1.2015 r. w sprawie określenia wzorców dotyczących spółki jawnej udostępnionych w systemie teleinformatycznym (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 963)
WzorSpKomR	rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 14.1.2015 r. w sprawie określenia wzorców dotyczących spółki komandytowej udostępnionych w systemie teleinformatycznym (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 766)
WzorSpZooR	rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 14.1.2015 r. w sprawie określenia wzorców dotyczących spółki z ograniczoną odpowiedzialnością udostępnionych w systemie teleinformatycznym (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1005)
WzForKRSR	rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 21.12.2000 r. w sprawie określenia wzorów urzędowych formularzy wniosków o wpis do Krajowego Rejestru Sądowego oraz sposobu i miejsca ich udostępniania (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 724 ze zm.)
ZmKSH11	ustawa z 1.4.2011 r. o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych i niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 92, poz. 531)
ZmKSH14	ustawa z 28.11.2014 r. o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r. poz. 4)

Wykaz skrótów

ZmKSH17	ustawa z 21.4.2017 r. o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz.U. z 2017 r. poz. 1133)
ZmTrSkłWnSpR16	rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 11.10.2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu i trybu składania wniosków o wpis do Krajowego Rejestru Sądowego dotyczących spółek, których umowę zawarto przy wykorzystaniu wzorca umowy spółki udostępnionego w systemie teleinformatycznym (Dz.U. z 2016 r. poz. 1680)
ZmTrZakKonSpJawR16	rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 3.10.2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie trybu zakładania konta w systemie teleinformatycznym, sposobu korzystania z systemu teleinformatycznego i podejmowania w nim czynności związanych z zawiązaniem spółki jawnej przy wykorzystaniu wzorca umowy oraz innych czynności wykonywanych w systemie teleinformatycznym (Dz.U. z 2016 r. poz. 1620)
ZmTrZakKonSpKomR16	rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 3.10.2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie trybu zakładania konta w systemie teleinformatycznym, sposobu korzystania z systemu teleinformatycznego i podejmowania w nim czynności związanych z zawiązaniem spółki komandytowej przy wykorzystaniu wzorca umowy oraz innych czynności wykonywanych w systemie teleinformatycznym (Dz.U. z 2016 r. poz. 1619)
ZmTrZakKonSpZooR16	rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 3.10.2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie trybu zakładania konta w systemie teleinformatycznym, sposobu korzystania z systemu teleinformatycznego i podejmowania w nim czynności związanych z zawiązaniem spółki z ograniczoną odpowiedzialnością przy wykorzystaniu wzorca umowy oraz wymagań dotyczących podpisu elektronicznego (Dz.U. z 2016 r. poz. 1628)
ZmWzorSpJawR	rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 8.1.2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia wzorców dotyczących spółki jaw-

ZmWzorSpKomR	nej udostępnionych w systemie teleinformatycznym (Dz.U. z 2016 r. poz. 111) rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 8.1.2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia wzorców dotyczących spółki komandytowej udostępnionych w systemie teleinformatycznym (Dz.U. z 2016 r. poz. 110)
ZmWzorSpZooR	rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 20.1.2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia wzorców dotyczących spółki z ograniczoną odpowiedzialnością udostępnionych w systemie teleinformatycznym (Dz.U. z 2016 r. poz. 133)

2. Organy orzekające i inne

SA	Sąd Apelacyjny
SN	Sąd Najwyższy
TK	Trybunał Konstytucyjny

3. Czasopisma i publikatory

AUW	Acta Universitatis Wratislaviensis
Biul. SN	Biuletyn Sądu Najwyższego
BSP	Białostockie Studia Prawnicze
Dz.U.	Dziennik Ustaw
GSP	Gdańskie Studia Prawnicze
KPP	Kwartalnik Prawa Prywatnego
MoP	Monitor Prawniczy
MP-PME	Monitor Prawniczy – Prawo Mediów Elektronicznych
MSiG	Monitor Sądowy i Gospodarczy
NP	Nowe Prawo
OSN	Orzecznictwo Sądu Najwyższego
OSNC	Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna
Pal.	Palestra
PiP	Państwo i Prawo
PL	Przegląd Legislacyjny
PNUŚI PPHZ	Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego Problemy Prawne Handlu Zagranicznego
PPH	Przegląd Prawa Handlowego
PS	Prawo Spółek

PSej	Przeгляд Sejmowy
PUG	Przeгляд Ustawodawstwa Gospodarczego
RPEiS	Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny
SC	Studia Cywilistyczne
SP	Studia Prawnicze
StPP	Studia Prawa Prywatnego
TPP	Transformacje Prawa Prywatnego
ZNUJ	Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego

4. Piśmiennictwo

System PrCyw	System Prawa Cywilnego, t. I, Część ogólna (red. S. Grzybowski), Ossolineum 1985; System Prawa Cywilnego, t. III, cz. 1, Prawo zobowiązań – część ogólna (red. Z. Radwański), Ossolineum 1981; System Prawa Cywilnego, t. III, cz. 2, Prawo zobowiązań – część szczegółowa (red. S. Grzybowski), Ossolineum 1976
System PrHandl	System Prawa Handlowego, t. 2, Prawo spółek handlowych (red. S. Włodyka), Warszawa 2012; System Prawa Handlowego, t. 2A, Prawo spółek handlowych (red. S. Włodyka), Warszawa 2007, 2012; System Prawa Handlowego, t. 2B, Prawo spółek handlowych (red. S. Włodyka), Warszawa 2007; System Prawa Handlowego, t. 5, Prawo umów handlowych (red. S. Włodyka), Warszawa 2014
System PrPryw	System Prawa Prywatnego, t. 1, Prawo cywilne – część ogólna (red. M. Safjan), Warszawa 2007, 2009, 2012; System Prawa Prywatnego, t. 2, Prawo cywilne – część ogólna (red. Z. Radwański), Warszawa 2002, 2008; System Prawa Prywatnego, t. 2, Prawo cywilne – część ogólna. Suplement (red. Z. Radwański), Warszawa 2004; System Prawa Prywatnego, t. 5, Prawo zobowiązań – część ogólna (red. E. Łętowska), Warszawa 2006, 2013; System Prawa Prywatnego, t. 9, Prawo zobowiązań – umowy nienazwane (red. W.J. Katner), Warszawa 2015; System Prawa Prywatnego, t. 16, Prawo spółek osobowych (red. A. Szajkowski), Warszawa 2008; System Prawa Prywatnego, t. 17A, Prawo spółek kapitałowych (red. S. Sołtysiński), Warszawa 2010, 2015;

5. Inne skróty

art.	artykuł
<i>GmbH</i>	<i>Gesellschaft mit beschränkter Haftung</i> , niemiecka spółka z o.o.
<i>GmbH UG</i>	<i>Gesellschaft mit beschränkter Haftung Unternehmergesellschaft (haftungsbeschränkt)</i> , niemiecka tzw. mini spółka z o.o.
KRS	Krajowy Rejestr Sądowy
m.in.	między innymi
niepubl.	niepublikowane
Nr	numer
pkt	punkt
post.	postanowienie
r.	rok
rozp.	rozporządzenie
s.	strona
sek.	sekcja
t.	tom
t.j.	tekst jednolity
uchw.	uchwała
ust.	ustęp
wyr.	wyrok
z.	zeszyt
ze zm.	ze zmianami

Wykaz literatury

- Adamski D., Kutylowski M.*, Terminologia ustawy o informatyzacji – niespójności ciąg dalszy, MP-PME 2006, Nr 2
- Adamus R.*, Problem dopuszczalności powołania członka zarządu spółki z o.o. na czas nieokreślony, MoP 2005, Nr 12
- Akty notarialne z praktycznym komentarzem i orzecznictwem (red *A.J. Szereda*), Warszawa 2017
- Allerhand M.*, Kodeks handlowy. Komentarz. Spółka jawna. Spółka komandytowa, t. 1, reprint, Bielsko-Biała 1991
- Allerhand M.*, Kodeks handlowy. Komentarz. Spółka z o.o., t. 2, reprint, Bielsko-Biała 1991
- Andenas M., Wooldrige F.*, European Comparative Company Law, Cambridge 2009
- Andréani C.*, Comment créer son entreprise, Editions l'Étudiant 2007
- Armour J., Hansmann H., Kraakman R.*, w: *R. Kraakman, J. Armour, P. Davies, I. Enriques, H. Hansmann, G. Hertig, K.J. Hopt K., H. Kanda, E.B. Rock*, The Anatomy of the Corporate Law. A Comparative and Functional Approach, Oxford 2009
- Aslanowicz M.*, Elementy konstrukcyjne osobowych spółek handlowych, PS 2000, Nr 5
- Bafia J.*, Zasady tworzenia prawa, Warszawa 1984
- Balaban A.*, Źródła prawa w polskiej konstytucji z 2 kwietnia 1997 r., PSej 1997, z. 5
- Banaszczyk Z.*, w: System Prawa Prywatnego, t. 1, Prawo cywilne – część ogólna (red. *M. Saffjan*), Warszawa 2009
- Bator A.*, Kompetencja w prawie i prawoznawstwie, Acta Universitatis Wratislaviensis No 2602, Prawo CCLXXXVII, Wrocław 2004
- Bayer W., Hoffmann T.*, Die Unternehmersgesellschaft (haftungsbeschränkt) des MoMiG zum 1.1.2009 – eine erste Bilanz, GmbH Rundschau 2009
- Bayer W., Hoffmann T.*, Neue Daten zur Unternehmersgesellschaft, GmbH Rundschau 2012
- Bednarek M.*, Wzorce umów w prawie polskim, Warszawa 2005
- Bednarek M.*, w: System Prawa Prywatnego, t. 5, Prawo zobowiązań – część ogólna (red. *E. Łętowska*), Warszawa 2006
- Bednarek M.*, w: System Prawa Prywatnego, t. 5, Prawo zobowiązań – część ogólna (red. *E. Łętowska*), Warszawa 2013
- Bednarek M., Drapała P., Łętowska E.*, Umowy odnoszące się do osób trzecich, Warszawa 2005